

Европейският бюджет до 2020 г. - по-модерно разпределение на средствата и повече предизвикателства за страните членки

Европейската комисия поставя нови условия срещу отпускането на средства от европейския бюджет за 2014 – 2020 г. Брюксел предлага 1,033 трилиона евро за следващия програмен период. Финансирането се обвързва с постигането на целите на стратегия „Европа 2020“ – растеж и нови работни места.

Новото в бюджет 2014-2020

За следващия 7-годишен период правителствата ще поемат предварително ангажименти за резултатите, които ще постигнат с проектите, финансирани от ЕС. В **договорите за партньорство** националните администрации ще запишат как ще направят собствените си икономики и икономиката на съюза по-конкурентни, как ще допринесат за растежа и увеличаването на заетостта. Договорите ще се подписват предварително и изпълнението им ще се проверява всяка година. От изпълнението ще зависи дали държавата ще има достъп до пълния размер европейски средства, предвидени за нея за периода 2014-2020 г.

За подобряването на конкурентоспособността на европейската икономика се залага на **иновациите, развитието на науката и технологиите**. Друг основен приоритет е **опазването на околната среда** и борбата с климатичните промени, откъдето следва акцентирането върху проекти, свързани с екопроизводство, възобновяеми енергийни източници и енергийна ефективност. Акцентът в политиката за **регионалното развитие** - програма, която активно се използва в България, също е поставен върху подобряване на конкурентоспособността чрез развитие на науката, изследванията и опазването на околната среда.

Целево за наука ЕК е заделила в 7-годишната финансова рамка 80 млрд. евро. Предимство за финансиране ще имат **върхови научни**

постижения и проекти, които ще осигурят лидерство на ЕС в индустрията и конкурентоспособността.

С 15,2 млрд. евро е предвидено да се финансира интегрирана програма за образование, която е фокусирана върху **развиването на умения и мобилността**. Предлага се всички програми за младежки обмен да бъдат обединени под шапката на най-успешната европейска инициатива „Еразъм”.

Отпускането на средства в областта на **образованието и културата се обвързва с броя на висшистите и на младежите, които преждевременно напускат училище**.

Според предложението на ЕК в развитието на хората трябва да бъдат инвестирани една четвърт от парите по Европейския социален фонд, чрез който се подпомагат безработните и бедните и се стимулира откриването на нови работни места.

През новия програмен период се създава нов инструмент – **Механизъм за свързване на Европа**, който с 50 млрд. евро ще финансира трансевропейски транспортни проекти, с предимство развитието на жп транспорт (31,6 млрд. евро), енергийната и комуникационната инфраструктура (9,1 млрд. евро). Средствата във фонда няма да бъдат предварително разпределени между страните членки, а проекти от всички държави ще се състезават за финансиране, което ще се разпределя от Европейската комисия в съгласие със страните членки.

Европейската комисия предлага в следващия програмен период достъп до средствата за сближаване да имат не само най-бедните региони. Създава се нова категория, наречена **"Региони в преход"**, в които БВП е между 75 и 90% от средния за съюза. Все пак две трети от парите се запазват за най-изостаналите, където БВП е под 75 на сто от средния за ЕС. В тази категория влизат шестте български региона.

Една трета от преките помощи за фермерите след 2014 г. ще трябва да се влагат в **мерки за опазване на околната среда**, предвижда ново изискване на ЕК.

В следващия програмен период предстои **сближаване на размера на директните плащания за площ** в старите и новите страни членки. Сега българските фермери получават 55% от сумите, които се полагат на земеделските производители в старите членки. До 2020 г. тази разлика ще бъде намалена с една трета.

Извънбюджетен фонд от 3,5 млрд. евро се заделя за **подпомагане на селскостопанските производители при кризи** и лоши реколти.

Преговори по бюджета

За приемането на европейския бюджет е необходимо да има съгласие между страните членки и Европейския парламент. В момента има **съществени разминавания между самите членки**, както по отношение на размера на бюджета, така и по начините за неговото набиране. На 22 и 23 ноември на извънредна среща на върха в Брюксел държавите и комисията ще търсят начин да примирят позициите си.

Европейският парламент, който по силата на Лисабонския договор може да бламира бюджета, обяви позицията си на 23 октомври.

Депутатите настояват за достатъчно финансиране за конкурентоспособност и наука с цел икономиката на ЕС бързо да се съвземе от кризата.

Как се съставя бюджетът на ЕС

Сега 76% от приходите в бюджета на ЕС са **вноски на страните членки**, разпределени на базата на Брутния национален доход на всяка държава. От мита върху стоки, внасяни в съюза, идват 12 на сто, а от ДДС – 11% (страните членки внасят в общия бюджет една трета от 1% от събирания от тях ДДС).

Освен по разпределението на парите за следващия програмен период, страните членки трябва да постигнат консенсус и по **промяна в начините за пълненето на бюджета**. Една от новите мерки е **данъкът върху финансовите операции**, който Европейската комисия предлага като нов собствен приход на съюза. Единадесет държави членки, сред които четирите най-големи икономики в еврозоната (Германия, Франция, Италия и Испания) въвеждат този налог. Друга промяна в приходната част на общия

бюджет е промяна в механизма, по който приходите от ДДС ще постъпват в европейската хазна.